

ZÁKLADNÁ ŠKOLA
ĎUMBIERSKÁ 17
BANSKÁ BYSTRICA
974 11

NOVEMBER
2018

ROČNÍK 3
OBČASNÍK

ČÍSLO 2

ZA DVEŘA MÍ

naše školy

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTORKA: EVA TÖRÖKOVÁ, 3. A

Redaktori: Michal BOBOK, 3. A

Dominik FERIANC, 3. A

Ivana Petra GAŠPAROVÁ, 5. A

Dorota ARPÁŠOVÁ, 5. A

Fotograf: Anna ZEMIAROVÁ, 3. A

Elizabeth VERKINOVÁ, 4. D

Grafik (grafička): Hľadáme ho (ju). Si to ty?

Externí spolupracovníci: ŽIACI, KTORÍ NIE SÚ SÚČASŤOU
REDAKČNEJ RADY A PRICHÁDZAJÚ SO SVOJIMI TÉMAMI.

Môžeš to byť aj ty!

KALENDÁR PODUJATÍ

NOVEMBER

Svetový Deň behu

HALLOWEEN

DOD PRE RODIČOV 1. A 2. ROČNÍKA

URPÍN A DETI - HUDOBNÉ PODUJATIE

FAREBNÝ TÝŽDEŇ - OBLEČME SA A JEDZME FAREBNE

MAKS, VŠETKOVEDKO

Výtvarná súťaž Martin na bielom koni

OLYMPIÁDA V ANGLICKOM JAZYKU

ODSTRAŇOVANIE KORČULIARSKEJ NEGRAMOTNOSTI V 1. ROČNÍKU

DIVADELNÉ PREDSTAVENIE - RUŽOVÉ KRÁĽOVSTVO

Dobrodružstvá archeológie

KOMPARO

DIVADELNÉ PREDSTAVENIE RUŽOVÉ KRÁĽOVSTVO

ŠPORT PRE VŠETKY GENERÁCIE - 1.ROČ., MŠ, RODIČIA, STARÍ RODIČIA

ZBER NÁPOJOVÝCH KARTÓNOV

Blší trh

PROJEKT KANDINSKIJ

STOLNÝ TENIS - OKRESNÉ KOLO

BASKETBAL - OKRESNÉ KOLO

"Čítanie z rozprávky do rozprávky"

Sviatok všetkých svätých a Pamiatka zosnulých

Ako každý rok, tak aj tento, si na Slovensku 1. novembra pripomínáme Sviatok všetkých svätých, ktorý je zároveň štátnym sviatkom. O deň neskôr, 2. novembra, je Pamiatka zosnulých, ľudovo známa ako „Dušičky“. Ide o sviatky, ktoré už stáročia slávi katolícka cirkev. Na Slovensku má úcta k mŕtvym veľmi silnú tradíciu a jej korene nachádzame už v pohanských časoch. Je zvykom počas týchto dní navštíviť cintorín a rodinné hroby. Ľudia sa zhromažďujú okolo hrobov svojich príbuzných. Hroby sú vyzdobené vencami a kvetmi, horia na nich sviece. Vence a kvety vyjadrujú úctu a uznanie životu tých, ktorí už nie sú medzi nami.

Tento zvyk má pôvod v keltskej tradícii – sviatku Samhaim, ktorý sa slávil v deň keltského Nového roka, čo pripadalo na 1. november. Kresťanstvo tento obyčaj prebralo a dalo mu nový obsah v podobe Sviatku všetkých svätých a následných Dušičiek – Pamiatky zosnulých. Podľa keltskej tradície sa v túto noc prelínajú svety mŕtvych a živých. Kelti zapalovali oheň, aby mŕtve duše našli cestu do príbytkov živých, aby sa mohli zohriať a stráviť noc s pozostalými. Dnes nadobúda svetlo sviece symbol života. Počas samhainskej noci Kelti pálili figuríny ako symbol choroby, trápenia a starostí, aby mohli očistení začať nový rok.

Sviatok všetkých svätých je predovšetkým sviatkom katolíckej cirkvi. Na Dušičky, čo je druhý deň, sa v katolíckych kostoloch konajú zádušné omše za mŕtvych. Rituálne obrady konané počas tohto dňa sú známe u viacerých náboženstiev sveta, ale zádušné omše sú charakteristické len pre katolícku cirkev. Tento deň sa u katolíkov považuje za deň spomienky na tých, ktorí ešte nedosiahli blaženosť, alebo sú vo fáze očisťovania a prípravy prechodu z očistca do neba. Cirkev už po stáročia spája s touto slávnosťou nádej na vzkriesenie. Je to deň radosti, a nie strachu.

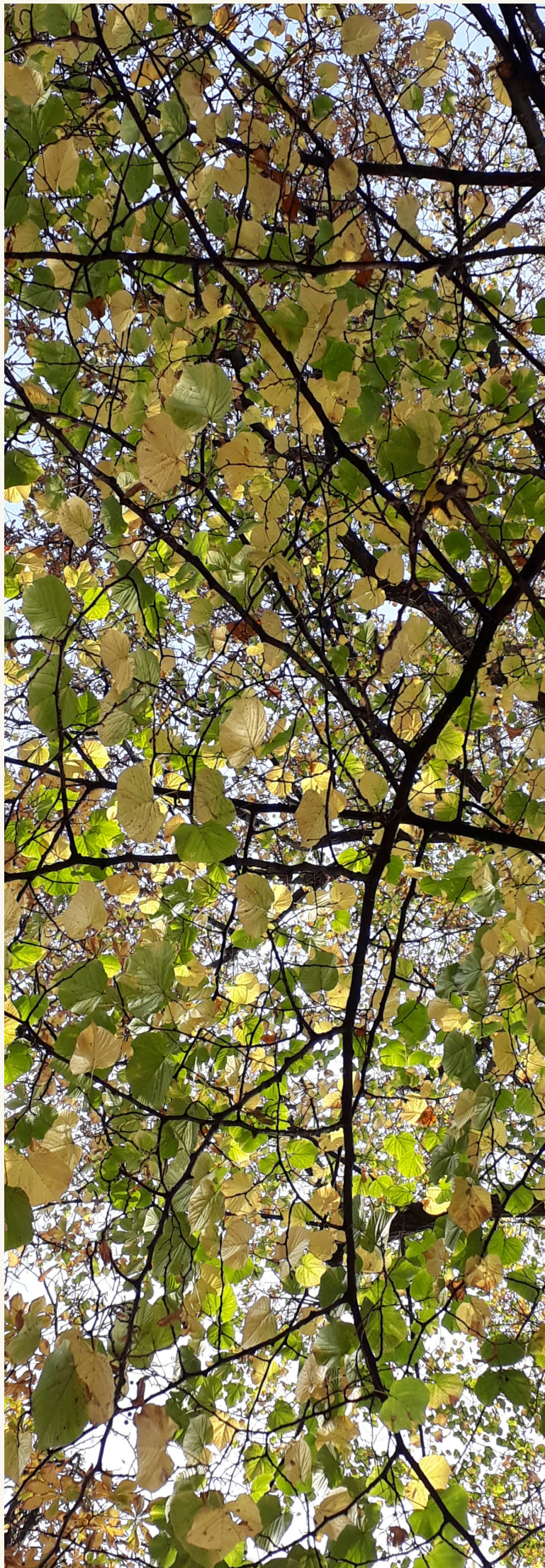
Po vzkriesení Krista sa nachádzame na ceste do večného mesta, kde nás očakáva blaženosť všetkých tých, ktorí boli Pánom oslávení. To má byť zmyslom Slávnosti všetkých svätých.

Začiatkom 20. storočia sa hlavne vo vidieckom prostredí rozšírila tradícia pálenia sviečok. Vence a kvetinová výzdoba pribudli až oveľa neskôr. Na Slovensku sa začali dodržiavať aj určité rituály, napríklad na Orave a Liptove nechávali cez noc z 1. na 2. novembra na stole časť večere, pridali i chlieb a maslo, zámožnejší aj pálenku ako jedlo pre „dušičky“. Niektorí položili na stôl i nôž, aby si duše mohli z pečiva odkrojiť. Tradovalo sa, že ak by v túto noc zomrelí na stole nič nenašli, celý rok by plakali od hladu. Ďalším zvykom bolo rozdávanie jedla chudobným s prosbou o ich modlitby za pokoj duše.

Najčastejšie sa rozdával čerstvo upečený chlieb alebo menšie bochníčky tzv. duše alebo dušičky. Ďalšou tradíciou bolo pečenie tradičného pečiva – žemlí v tvare hnátov, položených do tvaru kríža, ktoré sa zvykli nazývať aj ako „kosti svätých“. 1. novembra a 2. novembra sa pieklo aj štvorhranné pečivo plnené makom či džemom, pričom sa zvyklo prezývať aj „dušičkami.“

Ďalšia legenda hovorí, že v predvečer dušičiek vystupujú duše zomretých z očistca. Lampy sa namiesto olejom plnili maslom, aby si ho duše mohli vziať a potrieť ním rany, ktoré v očistci utržili. Verilo sa, že s ranným zvonením kostolných zvonov sa duše vracali späť do očistca. Pred vplyvom kresťanstva sa však verilo, že v danú noc mohli duše navštíviť náš svet až na 48 hodín. S dušičkami sa spájajú aj ľudové pranostiky. Jedna z nich hovorí, že ak na Dušičky prší, duše oplakávajú svoje hriechy. Ak ľudia zbadali na Dušičky inovať, veštilo to tuhé mrazy na Vianoce a pod.

BASKETBAL

Mesiac november sa niesol v znamení okresných kôl v basketbale žiakov a žiačok.

13.11. 2018 sa konalo **okresné kolo v basketbale žiakov**.

Výborne nás v ňom reprezentovali naši žiaci, ktorí v turnaji nenašli ani jedného premožiteľa a zaslúžene obsadili **1. miesto**.

Tým si zabezpečili postup na krajské kolo vo Zvolene.

20.11. 2018 sa na okresnom kole v basketbale žiačok zúčastnili naše dievčatá.

Tie po tuhom boji obsadili **3. miesto** a postup im ušiel len o vlások.

Obom družstvám gratulujeme a chlapcom držíme palce na krajskom kole.

Mgr. Katarína Striešová,
vedúca basketbalového krúžku

Panelová výstava s názvom "Roky bojov, obetí a nádejí (1914 - 1920)"

Nadácia Milana Rastislava Štefánika inštalovala na našej škole pri príležitosti 100. výročia vzniku Československa panelovú výstavu s názvom „Roky bojov, obetí a nádejí (1914-1920).“ Na šestnástich paneloch plných fotografií, máp a zaujímavého textu mali naši žiaci možnosť oboznámiť sa s udalosťami 1. svetovej vojny, formovaním a vystúpením československých légii, s okolnosťami vzniku Československa a so životom a tragickou smrťou M.R. Štefánika.

Výstavu otvoril a žiakom pútavou formou predstavil pán **Ing. Pavol Šesták** z Nadácie M. R. Štefánika.

Výstavu si žiaci prezreli počas druhého novembrového týždňa.

Mgr. Martina Schmittová

Optické klamy

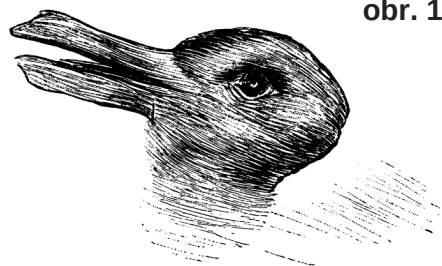
2. časť

Ešte si pamätáte čo je optický klam?
Minule som vám predstavil pohyblivé obrázky.
Dnes mám pre vás pripravené tiež niečo
zaujímavé.

Takzvané dvojité obrázky. Trik spočíva v tom,
že keď sa na ne pozeráte z rôznych strán
alebo vzdialeností,
môžete v nich vidieť dva rozdielne objekty.

Nech sa páči, tu máte niekoľko z nich.
Popis k obrázkom kvôli kontrole nájdete
v dolnej časti strany.

Prajem vám príjemné pozorovanie.

obr. 1

obr. 2

obr. 4

obr. 3

obr. 5

© BRIGHTSIDE

Obr. 1 – zájac alebo kačka
Obr. 2 – otláčok prsta alebo pes
Obr. 3 – tiger alebo les

Obr. 4 – stará žena alebo princezná
Obr. 5 – lev alebo holubica
Obr. 6 – lev alebo škrekot

Dominik FERIANC, 3. A

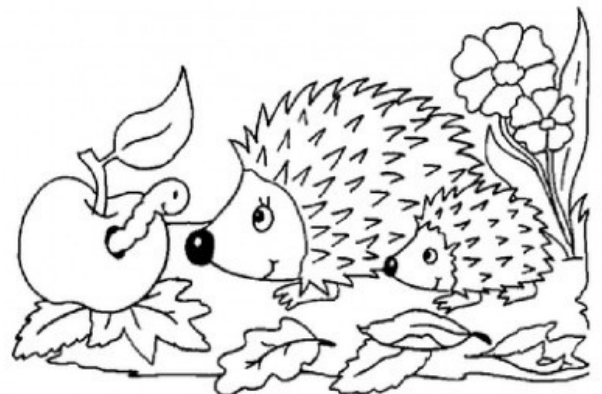
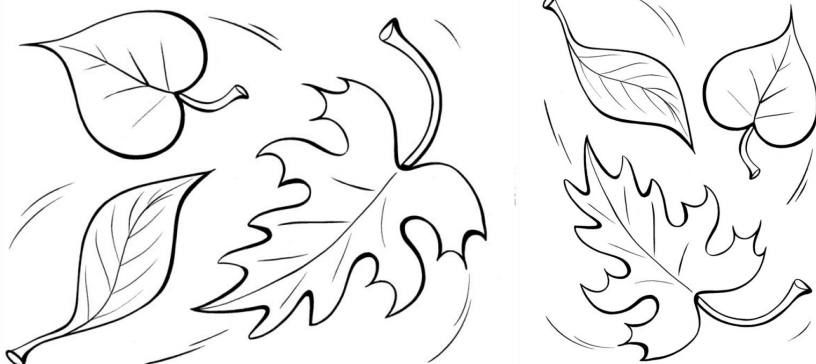
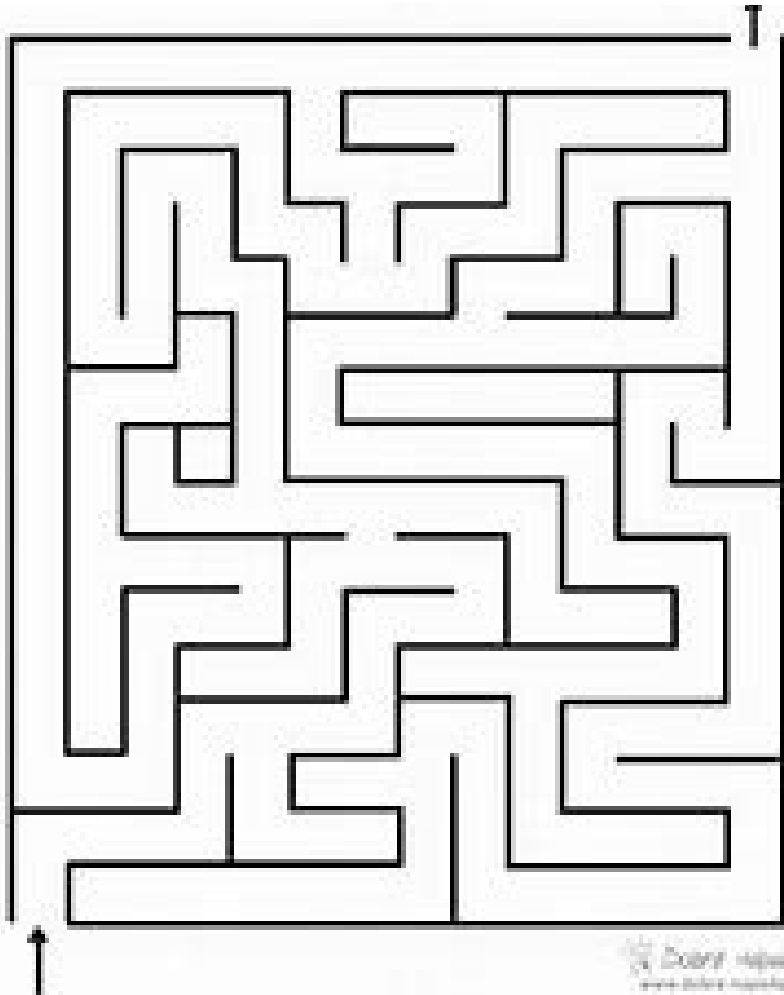
Halloween

MYSLÍTE SI, ŽE HALLOWEEN JE
AMERICKÝ SVIATOK? OMYL.
HALLOWEEN VZNIKOL V EURÓPE.
IDE O POHANSKÝ SVIATOK, KTORÝ
SLÁVILO KELTSKÉ OBYVATEĽSTVO
BRITSKÝCH OSTROVOV.

OSLAVOVALI NÍM KONIEC LETA A
PRÍCHOD ZIMY. ÚDAJNE SA IM V TEN
DEŇ VRACALI PREDKOVIA NA SVET A
POTULOVALI SA MEDZI NIMI. AJ KEĎ
PRENIKLO KREŠŤANSTVO NA TOTO
ÚZEMIE, SVIATOK OSTAL POHANSKÝM.
DO AMERIKY SA DOSTAL VĎAKA
ÍRSKYM A ŠKÓTSKYM
PRISŤAHOVALCOM. AJ DNES SA
NAJVIAC OSLAVUJE V AMERIKE. MY
HALLOWEEN POZNÁME AKO
STRAŠENIE ĽUDÍ A DOSTÁVANIE
SLADKOSTÍ A PEŇAZÍ.

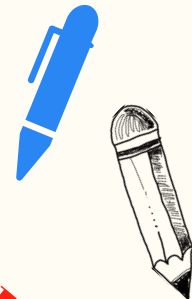

NIELEN PRE NAJMENŠÍCH

PRÍBEH O TRIESKE

Napísali sme...

Bol raz jeden chlapec Andrej a mal brata Patrika. Mali toho veľa spoločného, veď to boli bratia. Andrej mal 10 rokov a jeho starší brat Patrik mal 12 rokov. Jedného dňa sa vybrali spoločne s ockom na výlet do lesa zbierať huby. Mama im nachystala do batôžtekov desiatu, čaj a samozrejme vreckové nožíky. Chlapci tam chodili radi, lebo sa mohli nadýchať čerstvého vzduchu. Keď prišli do lesa, začali šantiť.

Zrazu sa ocitli na lúčke, kde rástol prekrásny obrovský dub. Andrej naň samozrejme chcel hneď vyliezť. Ale kôra duba bola drsná a keď sa chcel vyšplhať hore na strom, chytil konár a pocítil ostrú bolesť. Padol na zem a skríkol: „Au, zadrel som si ostrú triesku!“ Patrik ho chcel nasledovať a vyliezť na strom, ale keď počul Andreja, ako kričí, rozmyslel si to. Andrej plakal, že ho to veľmi bolí. Ocko mu povedal: „Nemusíš sa báť, je to len taká malá trieska, doma ti ju vyberiem.“ Andrej sa nie a nie utíšiť.

Keď prišli domov, ocko mu vybral triesku pinzetou. Andrej pritom rumázgal, ako keby ho rezali. „Veď už toľko nekrič!“ povedal mu Patrik, ktorému ten jeho krik už liezol poriadne na nervy. Po trieske ostala Andrejovi na prste iba malá ranka, ktorú mu mama vydezinfikovala. A trieska? Patrik ju odložil do malej krabičky od zápalek a pripísal tam dátum, kedy sa to stalo. V ten večer bola veľká búrka.

Keď o tri týždne išli chlapci opäť s ockom do lesa, prišli na tú istú lúčku. Čakalo ich tam nemilé prekvapenie. Dub už na lúčke nerástol. Vraj ho zasiahol blesk z tej hroznej búrky a strom zhorel. Iba bratia Andrej a Patrik mali doma na pamiatku jediný posledný kúsok v podobe triesky uložený v krabičke od zápalek.

Horúce kreslo

DNES V ŇOM SEDÍ
MGR. KATARÍNA STRIEŠOVÁ,
TRIEDNA UČITELKA 1. A TRIEDY A
VEDÚCA BASKETBALOVÉHO KRÚŽKU

1. Koľko rokov učíte na našej škole?

Je to už 15 rokov. Ani sa mi nechce veriť 😊

2. Učíte v triedach VIN, páči sa vám táto práca?

Práca s deťmi ma veľmi baví a dokonale napíňa. Vidím ako deti napredujú, ako sa učia nové veci. Nepustím ich z očí ani po opustení mojej triedy, sledujem ich, teším sa z ich úspechov, pozorujem ako sa rozvíja ich osobnosť a ako sa z detí menia na úspešných mladých ľudí. Je to nádherný pocit.

3. Vediete basketbalové krúžky, ako ste sa dostali k basketbalu?

Už ako dieťa som mala rada všetky športy, hrávala som s chlapcami futbal, hokej, chodila som na hádzanú, až jedného dňa sa do nášho malého mesta (Štúrovo) prisťahoval tréner, ktorý založil basketbalový krúžok a tam to začalo.

4. Ako ti napadlo založiť basketbalový krúžok?

Už na vysokej škole som trénovala deti na inej bystrickej ZŠ, keď som prišla učiť na Ďumbiersku, tak som si povedala, že radšej budem trénovať deti tu. Preto ma teší, keď sa potom mojím zverencom a zverenkyňiam darí v staršom veku pri reprezentácii našej školy.

5. Učila si basketbal veľa vynikajúcich basketbalistov?

Áno 😊. Viaceré dievčatá v staršom veku hrali v najvyššej slovenskej súťaži i v zahraničí a dokonca reprezentovali Slovenskú republiku na ME či MS. Chlapcov netrénujem dlho, no napríklad Bertó zo 7. A už je v širšom výbere reprezentácie Slovenska do 14 rokov.

6. Čo robíte vo voľnom čase a aké sú vaše koníčky?

Mojim najväčším koníčkom je šport. Sledujem ho denne na internete alebo v televízii. Rada trávim čas s rodinou a keďže sme všetci športovo založení, často sa chodíme pozrieť na zápasy našich mládežníckych tímov. Vždy ma poteší, keď vidím hrať mojich bývalých zverencov. Aktívne športujem v zime. Rada chodím s kamarátkami na bežky. Okrem toho si občas zájdem do divadla, do kina, či na koncert.

7. Kedy ste založili Mikulášsky turnaj v basketbale?

Tento rok prebehne už 5. ročník, takže v roku 2014.

8. Organizujete aj iné súťaže?

V čase keď som začala učiť na našej škole, pre prvý stupeň ZŠ neexistovali žiadne športové súťaže. Preto som sa rozhodla zorganizovať atletické preteky Sásovský trojboj. Vďaka podpore školy a vďaka perfektnému tímu spolupracovníkov sa tento školský rok môžeme tešiť už na jeho 14. ročník. Na to som naozaj hrdá.

9. Keby ste si mohli priať jednu vec, čo by to bolo?

Po nedávných skúsenostiach si viac ako inokedy uvedomujem, že najpodstatnejšie v živote je zdravie. Preto by som ho chcela popriať mojej rodine, mojím priateľom ako aj všetkým deťom a dobrým ľuďom na svete.

10. Čo by ste chceli odkázať našim čitateľom?

„Škola základ života“ je názov vynikajúceho českého filmu. Je to tak. Vzdelanie je to na čom budete stavať po celý život. Dobré sa učiť vám umožní vybrať si školu a profesiu, ktorá vás bude baviť a napínať. Učte sa. To, čo máte v hlave, vám nikto nikdy nevezme!

Pýtali sa: Michal BOBOK a Eva TÖRÖKOVÁ z 3. A

KLUB NADANÝCH

Projekt Klub nadaných detí v Banskej Bystrici je súčasťou celoslovenskej iniciatívy Rozumieme nadaným. Po Prešove sme druhým mestom na Slovensku, kde takýto Klub funguje.

Zábavná a herná činnosť, rozvoj intelektových predpokladov u detí, tímové hry, exkurzie, experimentovanie i bádanie sú hlavnou náplňou aktivít prvého Klubu nadaných detí v Banskej Bystrici. Účelom Klubu nadaných detí je podchytiť skupinu nadaných detí už v rannom veku a poskytnúť im nadštandardný rozvoj a posúvať hranice ich vedomia.

V spolupráci s UMB v Banskej Bystrici je pre členov Klubu pripravený bohatý program, ktorý zabezpečuje rozmanitosť detských záujmov.

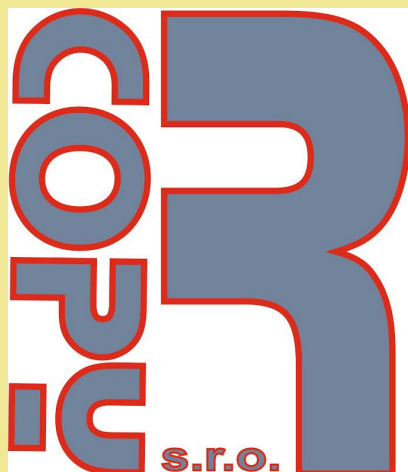
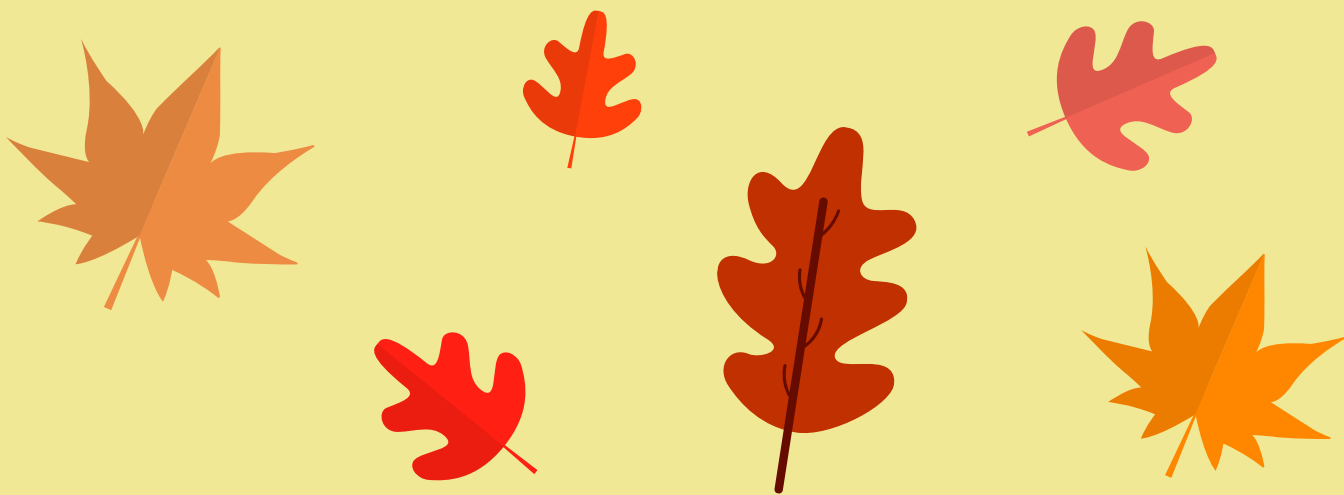

Klub je určený pre intelektovo nadané deti, deti nadané matematicky či lingvisticke, deti s bystrou úvahou, deti hravé a ochotné si rozširovať obzory všetkými smermi.

Jeseň naša najmilšia

Si krásna. Rozdávaš radosť. Ty si umelkyňa.
Si najkrajšia zo všetkých svojich sestier.
Mnohým dávaš úsmev na tvár.

Pripravil Dominik FERIANC 3. A

Svoje nápady a rady do časopisu posielajte na adresu:
krskova@zsdumbb.sk

Ďakujeme za pomoc
pri tlači časopisu
firme R COPY, s.r.o.
Banská Bystrica

